

© Ελληνική Δημοκρατία, 2018. Ανεπίσημη μετάφραση που πραγματοποιήθηκε από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). [Η μετάφραση έχει δημοσιευτεί στην επίσημη ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ]. Η μετάφραση αυτή δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

© Hellenic Republic, 2018. Unofficial translation made by the Greek National Commission for Human Rights (GNCHR). [Translation already published on the official website of the GNCHR]. This translation does not bind the Court.

© République Hellénique, 2018. Cette traduction non officielle a été faite par la Commission Nationale Hellénique pour les Droits de l'Homme (CNHHDH). [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel de la CNHHDH]. Elle ne lie pas la Cour.

Θεματικό Δελτίο – Συνοδευόμενοι ανήλικοι μετανάστες υπό κράτηση

Απρίλιος 2018

Αυτό το θεματικό δελτίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο και δεν είναι εξαντλητικό

Συνοδευόμενοι ανήλικοι μετανάστες υπό κράτηση

Βλ. επίσης και τα θεματικά δελτία [«Ασυνόδευτοι ανήλικοι μετανάστες υπό κράτηση»](#) και [«Μετανάστες υπό κράτηση»](#)

«[Η] εξαιρετικά ευάλωτη θέση του παιδιού είναι καθοριστική και (...) υπερισχύει έναντι της ιδιότητας του παράνομα διαμένοντος αλλοδαπού (...). [Τ]α παιδιά έχουν εξειδικευμένες ανάγκες λόγω της ηλικίας και της εξάρτησής τους αλλά και λόγω του καθεστώσ τους ως αιτούντες άσυλο. Το [Ευρωπαϊκό] Δικαστήριο [για τα δικαιώματα του ανθρώπου] υπενθυμίζει ότι η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού καλεί τα Κράτη να λάβουν τα κατάλληλα εκείνα μέτρα ώστε ένα παιδί που αιτείται να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα να τυγχάνει προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, ανεξάρτητα από το αν συνοδεύεται ή όχι από τους γονείς του(...)» (απόφαση [Ρορον κατά Γαλλίας](#), 19 Ιανουαρίου 2012, § 91).

«[Τ]ο μέτρο του περιορισμού πρέπει να είναι ανάλογο του σκοπού που επιδιώκουν οι αρχές, δηλαδή την εκτέλεση της απόφασης περί απομακρύνσεως. (...) [Κ]αθώς πρόκειται για οικογένειες, οι αρχές πρέπει, κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας, να λάβουν υπόψη τα συμφέροντα του παιδιού. Ως προς αυτό, (...) υπάρχει επί του παρόντος ευρεία συναίνεση -συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς δικαίου- επί της αντίληψης ότι σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, το βέλτιστο συμφέρον τους πρέπει να υπερτερεί (...) Η προστασία του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού συνεπάγεται, αφενός, τη διατήρηση, στο μέτρο του δυνατού, της οικογενειακής ενότητας, αφετέρου, την εξέταση εναλλακτικών μέτρων ώστε η κράτηση των ανηλίκων να συνιστά έσχατο μέτρο (...).»(απόφαση [Ρορον κατά Γαλλίας](#), 19 Ιανουαρίου 2012, §§ 140-141)

Συνθήκες κράτησης

[Muskhadzhiyeva και λοιποί κατά Βελγίου](#) (βλέπε επίσης κατωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας»)

Τον Οκτώβριο του 2006, έχοντας φύγει από το Gronzy (Τσετσενία), οι προσφεύγοντες -μία μητέρα και τα τέσσερα παιδιά της (ηλικίας επτά μηνών, τρεισήμισι χρονών και επτά χρονών κατά το χρόνο επέλευσης των γεγονότων), πολίτες Ρωσίας, τσετσενικής καταγωγής- έφτασαν στο Βέλγιο όπου αιτήθηκαν άσυλο. Έχοντας προηγουμένως διαμείνει στην Πολωνία, οι πολωνικές αρχές συμφώνησαν να τους αναλάβουν, σύμφωνα με τον Κανονισμό «Δουβλίνο II»¹. Ακολούθως, οι βελγικές αρχές εξέδωσαν απορριπτική απόφαση επί των αιτημάτων τους για νόμιμη διαμονή στη χώρα και διέταξαν την εγκατάλειψη αυτής. Τον Ιανουάριο του 2007, οι προσφεύγοντες τοποθετήθηκαν σε ένα κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο, το οποίο διαχειριζόταν η Υπηρεσία Αλλοδαπών, πλησίον του αεροδρομίου των Βρυξελλών και προοριζόταν για την κράτηση αλλοδαπών (μόνων ενήλικων ή οικογενειών) εν αναμονή της απομάκρυνσής τους από τη χώρα.

Λαμβάνοντας υπόψιν το νεαρό της ηλικίας των προσφευγόντων, της διάρκειας της κράτησης και της κατάστασης της υγείας τους, όπως αυτή πιστοποιείται από ιατρικές γνωμοδοτήσεις που συντάχθηκαν κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έκρινε ότι οι συνθήκες κράτησης των παιδιών στο κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο αγγίζουν το κατώτατο όριο σοβαρότητας που απαιτείται για την **παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το Δικαστήριο επεσήμανε ειδικότερα ότι η ιδιαίτερη ευαλωτότητα ενός παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα και υπερισχύει του καθεστώτος ενός παράνομα διαμένοντος αλλοδαπού. Βεβαίως, στην προκείμενη περίπτωση τα τέσσερα παιδιά δεν είχαν χωριστεί από τη μητέρα τους, αλλά αυτό δεν επαρκούσε για να απαλλάξει τις αρχές από την υποχρέωσή τους να προστατεύουν τα παιδιά. Είχαν κρατηθεί για περισσότερο από ένα μήνα σε κλειστό κέντρο, του οποίου η υποδομή ήταν ανεπαρκής για την φιλοξενία των παιδιών, όπως αποδεικνύεται από πλείστες εκθέσεις που μνημόνευσε το Δικαστήριο. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε επίσης στις ανησυχίες που εκφράστηκαν από ανεξάρτητους ιατρούς αναφορικά με την κατάσταση της υγείας των παιδιών. Το Δικαστήριο, παρόλα αυτά, έκρινε ότι **δεν παραβιάστηκε το άρθρο 3** της Σύμβασης, αναφορικά με την πρώτη προσφεύγουσα, σημειώνοντας ειδικότερα ότι, στην προκείμενη περίπτωση, αυτή δεν χωρίστηκε από τα παιδιά της. Ακόμη και αν το συναίσθημα ότι αδυνατεί να προστατεύσει τα παιδιά της από τον ίδιο τον περιορισμό και τις συνθήκες αυτού θα μπορούσε να της προκαλέσει αγωνία και απογοήτευση, η συνεχής παρουσία των παιδιών της κοντά της ήταν ικανή να ελαφρύνει λίγο το συναίσθημα αυτό, υπό την έννοια ότι δεν αγγίζει το απαιτούμενο επίπεδο σοβαρότητας για να συνιστά απάνθρωπη μεταχείριση.

Kanagaratnam και λοιποί κατά Βελγίου (βλέπε επίσης κατωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας»)
13 Δεκεμβρίου 2011

¹ Το σύστημα «Δουβλίνου» στοχεύει στο να καθορίσει ποιο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου, η οποία κατατέθηκε σε ένα κράτος μέλος από πολίτη τρίτης χώρας. Βλέπε επίσης και το θεματικό δελτίο «Υποθέσεις “Δουβλίνου”»

Αυτή η υπόθεση αφορά την για περίπου τέσσερις μήνες κράτηση σε κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο, εν όψει απέλασης, μιας γυναίκας και τριών παιδιών (δεκατριών, έντεκα και οκτώ χρονών αντίστοιχα κατά το χρόνο επέλευσης των γεγονότων), αιτούντων ασύλο, πολιτών Σρι-Λάνκα, καταγωγής Ταμίλ, οι οποίοι έφτασαν στο Βέλγιο τον Ιανουάριο του 2009.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης αναφορικά με τα παιδιά. Παρατήρησε ειδικότερα ότι οι περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης ήταν συγκρίσιμες με εκείνες της υπόθεσης *Muskhadzhiyeva και λοιποί κατά Βελγίου* (βλ. ανωτέρω). Το Δικαστήριο επανέλαβε επίσης ότι η ιδιαίτερη ευαλωτότητα των παιδιών, τα οποία είχαν ήδη υποστεί τραύμα πριν την άφιξή τους στο Βέλγιο ως αποτέλεσμα των συνθηκών στη χώρα καταγωγής τους εξαιτίας του εμφύλιου πολέμου αλλά και του ταξιδιού τους, είχε αναγνωριστεί από τις βελγικές αρχές, δεδομένου ότι χορήγησαν τελικά στην οικογένεια προσφυγικό καθεστώς. Αυτή η ευαλωτότητα αυξήθηκε κατά την άφιξή τους στο Βέλγιο, μετά τη σύλληψή τους στα σύνορα και την τοποθέτησή τους σε κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο, εν αναμονή της απέλασής τους. Εξ αυτού, παρά το γεγονός ότι τα παιδιά συνοδεύονταν από τη μητέρα τους, το Δικαστήριο έκρινε ότι με την τοποθέτησή τους σε ένα κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο, οι βελγικές αρχές τους προκάλεσαν συναισθήματα άγχους και κατωτερότητας και με πλήρη γνώση των πραγματικών περιστατικών, ανέλαβαν τον κίνδυνο η ανάπτυξή τους να διακινδυνεύσει. Συνεπώς, η κατάσταση που βίωσαν τα παιδιά αποτελεί απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν παραβιάστηκε το άρθρο 3** της Σύμβασης αναφορικά με την μητέρα των παιδιών. Μολονότι το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η αποδυνάμωση του γονικού της ρόλου, η περιορισμένη εξουσία αυτής να ελέγχει τη ζωή των παιδιών της και η αδυναμία της να θέσει τέρμα στην ταλαιπωρία των παιδιών της, την εξέθεσαν σε μια σύγχυση και βαθιά ανησυχία, δεν διέθετε επαρκή στοιχεία ώστε να απομακρυνθεί από την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στην υπόθεση *Muskhadzhiyeva και άλλων*.

Ρορον κατά Γαλλίας (βλέπε επίσης κατωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας» και «Δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής»)

19 Ιανουαρίου 2012

Οι προσφεύγοντες, ένα παντρεμένο ζευγάρι από το Καζακστάν, το οποίο συνοδευόταν από τα δύο του παιδιά, αιτήθηκαν άσυλο στη Γαλλία, αλλά η αίτησή τους απορρίφθηκε καθώς και οι αιτήσεις τους για χορήγηση άδειας διαμονής. Τον Αύγουστο του 2007, οι προσφεύοντες και τα παιδιά τους, ηλικίας πέντε μηνών και τριών ετών τότε, συνελήφθησαν στα σπίτια τους και τέθηκαν υπό κράτηση. Την επόμενη ημέρα μεταφέρθηκαν στο αεροδρόμιο Charles-de-Gaulle ενόψει απομάκρυνσής τους στο Καζακστάν. Ωστόσο, η πτήση τους ακυρώθηκε και οι προσφεύγοντες και τα παιδιά τους μεταφέρθηκαν στο κέντρο κράτησης της Rouen-Oissel, εξουσιοδοτημένο να φιλοξενεί οικογένειες.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 3** (απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης αναφορικά με τις συνθήκες κράτησης των παιδιών. Παρατήρησε ειδικότερα ότι μολονότι οι οικογένειες χωρίζονταν από τους λοιπούς κρατούμενους, το κέντρο κράτησης της Rouen-Oissel διέθετε μόνο

σιδερένια κρεβάτια ενηλίκων, τα οποία ήταν επικίνδυνα για τα παιδιά. Ομοίως, το κέντρο δε διέθετε χώρους παιχνιδιού ή άλλες δραστηριότητες για παιδιά, ενώ το αυτόματο κλείσιμο των πορτών των δωματίων τους ήταν εξίσου επικίνδυνο για αυτά. Το Δικαστήριο επεσήμανε επίσης ότι ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT) έχουν επίσης υπογραμμίσει ότι το άγχος, η ανασφάλεια και το εχθρικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζει τα κέντρα αυτά, έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους ανηλίκους, σε αντίθεση με τις διεθνείς αρχές της προστασίας των παιδιών, σύμφωνα με τις οποίες οι αρχές οφείλουν να πράξουν καθετί αναγκαίο ώστε να ελαχιστοποιήσουν τη διάρκεια κράτησης των ανηλίκων. Μια περίοδος κράτησης δεκαπέντε ημερών, μολοντί αυτή καθεαυτή δεν είναι υπερβολική, μπορεί να φαίνεται απείρως μεγάλη για παιδιά που ζουν σε ένα περιβάλλον ακατάλληλο για την ηλικία τους. Οι συνθήκες υπό τις οποίες τα παιδιά των προσφευγόντων αναγκάστηκαν να ζήσουν με τους γονείς τους, σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση, η οποία επιτάχθηκε από τον περιορισμό τους, δε θα μπορούσαν παρά να οδηγήσουν σε μια κατάσταση άγχους και σοβαρών ψυχικών επιπλοκών. Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3** της Σύμβασης αναφορικά με τις συνθήκες κράτησης των γονέων, επισημαίνοντας ειδικότερα ότι το γεγονός ότι δεν είχαν χωριστεί από τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της κράτησης πρέπει να είχε ανακουφίσει το αίσθημα της αδυναμίας, της αγωνίας και της απογοήτευσης που η διαμονή τους σε ένα κέντρο διοικητικής κράτησης τους είχε δημιουργήσει.

Maamundi και λοιποί κατά Ελλάδα

31 Ιουλίου 2012

Αυτή η υπόθεση αφορά την κράτηση στο κέντρο κράτησης της Παγανής, στο νησί της Λέσβου, ενός παντρεμένου ζευγαριού αφγανικής υπηκοότητας, συνοδευμένοι από τα παιδιά τους, ηλικίας δύο και έξι ετών. Η γυναίκα ήταν έγκυος οκτώ μηνών και γέννησε στο Νοσοκομείο της Λέσβου κατά τη διάρκεια της κράτησής της. Η αδελφής της συνοδεύονταν από τα δίδυμα παιδιά της, ηλικίας δεκατεσσάρων ετών. Τον Αύγουστο του 2009, αφού διασώθηκαν από το λιμενικό από μια βάρκα που είχε αρχίσει να βουλιάζει έξω από το νησί της Λέσβου, τέθηκαν υπό κράτηση, εν αναμονή της απέλασής τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων συνιστούσαν απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Επεσήμανε ειδικότερα ότι, μετά την επίσκεψη της τον Σεπτέμβριο του 2009 στην Παγανή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT) διαπίστωσε ότι το κέντρο ήταν βρώμικο πέρα από κάθε περιγραφή ενώ εξέφρασε τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν υπήρξε βελτίωση της κατάστασης, παρά τις «αποτρόπαιες» συνθήκες κράτησης που είχε επικρίνει στην έκθεσή της το 2008. Το Δικαστήριο τόνισε, επίσης, ειδικότερα την έλλειψη ειδικής εποπτείας των προσφευγόντων παρά το ιδιαίτερο καθεστώς τους ως ανήλικων παιδιών και γυναίκας σε κατάσταση εγκυμοσύνης. Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε παράλληλα ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης,

σημειώνοντας ειδικότερα ότι ήταν ουσιαστικά αδύνατο για τους προσφεύγοντες να ασκήσουν οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ενώπιον δικαστηρίου για να διαμαρτυρηθούν για τις συνθήκες κράτησής τους στην Παγανή.

A.B. και λοιποί κατά Γαλλίας (αριθμός 11593/12) (βλέπε επίσης κατωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας» και «Δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής»)

12 Ιουλίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορά τη διοικητική κράτηση παιδιού, τεσσάρων ετών τότε, για δεκαοκτώ ημέρες, στο πλαίσιο διοικητικής απέλασης των γονιών του, αρμενικής καταγωγής. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ειδικότερα ότι η διοικητική κράτηση του γιου τους, στο διοικητικό κέντρο κράτησης Toulouse-Cornebarrieu, αποτελούσε μεταχείριση αντίθετη στο άρθρο 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, όσον αφορά το παιδί των προσφευγόντων διαπιστώντας ότι, δεδομένης της ηλικίας, της διάρκειας και των συνθηκών κράτησης στο εν λόγω κέντρο κράτησης, οι γαλλικές αρχές τον υπέβαλλαν σε μία μεταχείριση που υπερβαίνει το όριο σοβαρότητας που απαιτεί το άρθρο 3. Το Δικαστήριο σημείωσε ειδικότερα ότι όταν κρατούνται οι γονείς, τα παιδιά στην πραγματικότητα στερούνται τα ίδια της ελευθερίας τους. Αναγνωρίζοντας ότι αυτή η στέρηση της ελευθερίας, η οποία απορρέει από τη νόμιμη απόφαση των γονέων να μην εμπιστευτούν τα παιδιά τους σε άλλο πρόσωπο, δεν είναι κατ' αρχήν αντίθετη προς το εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο έκρινε, ωστόσο, ότι η παρουσία ενός παιδιού σε κέντρο κράτησης, το οποίο συνοδεύει τους γονείς του, είναι συμβατή με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μόνο εφόσον οι εθνικές αρχές στοιχειοθετήσουν ότι εφάρμοσαν αυτό το μέτρο ως έσχατη λύση, αφού πρώτα επιβεβαίωσαν εν προκειμένω, ότι δεν μπορούσε να εφαρμοστεί κανένα άλλο μέτρο, λιγότερο περιοριστικό. Τέλος, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι αρχές δεν είχαν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ταχύτερη εφαρμογή του μέτρου της απέλασης και κατά συνέπεια, τον περιορισμό της διάρκειας της κράτησης. Δεδομένου ότι δεν συνέτρεχε ιδιαίτερος κίνδυνος διαφυγής, η διοικητική κράτηση για 18 ημέρες παρίσταται δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Βλέπε επίσης τις αποφάσεις που ελήφθησαν την ίδια ημέρα από το Δικαστήριο **A.M. και λοιποί κατά Γαλλίας** (αριθμός 24587/12), **R.C. και V.C. κατά Γαλλίας** (αριθμός 76491/14) **R.K. και λοιποί κατά Γαλλίας** (αριθμός 68264/14) και **R.M. και λοιποί κατά Γαλλίας** (αριθμός 33201/11).

S.F. και λοιποί κατά Βουλγαρίας (αριθμός 8138/16)

7 Δεκεμβρίου 2017

Αυτή η υπόθεση αφορά στην προσφυγή μιας ιρακινής οικογένειας για τις συνθήκες υπό τις οποίες είχαν κρατηθεί σε ένα κέντρο μεταναστών για κάποιες ημέρες, στην προσπάθειά τους να διασχίσουν τη Βουλγαρία, με προορισμό τη Δυτική Ευρώπη, το

2015. Οι προσφεύγοντες διαμαρτυρήθηκαν ειδικά για τις συνθήκες κράτησης των τριών ανήλικων –τότε ηλικίας δεκαέξι, έντεκα και ενάμιση ετών- σε ένα κέντρο κράτησης στο Vidin. Υποβάλλοντας μια εγγραφή βίντεο, ισχυρίστηκαν ότι το κελί στο οποίο τοποθετήθηκαν ήταν εξαιρετικά ερειπωμένο. Υποστήριξαν επίσης ότι οι αρχές δε τους είχαν δώσει φαγητό και νερό τις πρώτες 24 ώρες της κράτησής τους καθώς και ότι το μπιμπερό και το γάλα που προοριζόταν για τα μικρότερο παιδί αφαιρέθηκαν κατά την άφιξή τους στο κέντρο και επιστράφηκαν στη μητέρα 19 ώρες αργότερα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, αναφορικά με τα τρία παιδιά. Παρατήρησε ειδικά ότι η διάρκεια κράτησης των προσφευγόντων - τριαντα-δύο ή σαρανταμία ώρες (τα μέρη διαφωνούσαν εν προκειμένω)- στη συγκεκριμένη κατάσταση ήταν μικρότερη σε σχέση με τις προαναφερθείσες υποθέσεις. Ωστόσο, οι συνθήκες κράτησής τους ήταν πολύ χειρότερες από όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις (περιορισμένη πρόσβαση σε τουαλέτα, μη παροχή τροφίμων ή ποτών και καθυστερημένη πρόσβαση στο μπιμπερό και το γάλα του μικρότερου). Για το Δικαστήριο, με την επιβολή τέτοιων συνθηκών στους τρεις ανήλικους προσφεύγοντες, ακόμη και για σύντομο χρονικό διάστημα, οι βουλγαρικές αρχές τους υπέβαλαν σε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Αναγνωρίζοντας ότι τα συμβαλλόμενα κράτη, τα οποία βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνάντησαν τα τελευταία χρόνια δυσκολίες στην αντιμετώπιση της μαζικής εισροής μεταναστών, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι δεν μπορεί να ειπωθεί ότι, τη δεδομένη χρονική περίοδο, η Βουλγαρία αντιμετώπιζε μιας τέτοιων διαστάσεων κατάσταση έκτακτης ανάγκης ώστε να είναι πρακτικά αδύνατο για τις αρχές της να εξασφαλίσουν ένα ελάχιστο επίπεδο αξιοπρεπών συνθηκών στις εγκαταστάσεις προσωρινής κράτησης, στις οποίες αποφάσισαν να τοποθετήσουν τους ανήλικους μετανάστες, αμέσως μετά τη σύλληψή τους.

Εκκρεμούσες προσφυγές

Bilalova κατά Πολωνίας (αριθμός 2368/14)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην πολωνική Κυβέρνηση στις 13 Οκτωβρίου 2014

Αυτή η υπόθεση αφορά την κράτηση της προσφεύγουσας και των πέντε παιδιών της, ηλικίας από τεσσάρων έως έξι ετών, για τρεις μήνες, σε ένα φυλασσόμενο κέντρο για τους αλλοδαπούς στην Πολωνία, εν αναμονή της απέλασής τους στη Ρωσία.

Το Δικαστήριο κοινοποίησε την προσφυγή στην πολωνική κυβέρνηση και έθεσε ερωτήματα στα μέρη επί τη βάση των άρθρων 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), 5 § 1 (δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια) και 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής).

A.S. και λοιποί κατά Ουγγαρίας (αριθμός 34883/17)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην ουγγρική Κυβέρνηση στις 10 Ιουλίου 2017

Αυτή η υπόθεση αφορά την κράτηση, σε συνθήκες απάνθρωπες, κατά τους ισχυρισμούς τους, μιας οικογένειας Αφγανών (μιας μητέρας η οποία ήταν έγκυος οκτώ μηνών, κατά το χρόνο επέλευσης των γεγονότων, του συζύγου της και των δύο ανήλικων παιδιών τους) στη ζώνη διαμετακόμισης του Röske στα σύνορα

Ουγγαρίας-Σερβίας, για διάστημα ενός μηνός, ενώ εκκρεμούσε η εξέταση της αίτησης ασύλου τους.

Το Δικαστήριο κοινοποίησε την προσφυγή στην Ουγγρική Κυβέρνηση και έθεσε ερωτήματα στα μέρη επί τη βάση των άρθρων 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), 5 (δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια) και 13 (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης.

Παρόμοιες εκκρεμείς υποθέσεις: [N.A. και λοιποί κατά Ουγγαρίας](#) (αριθμός 37325/17) και [H.M. και λοιποί κατά Ουγγαρίας](#) (αριθμός 38967/17), κοινοποιηθείσες στην κυβέρνηση στις 13 Σεπτεμβρίου 2017.

Στέρηση της ελευθερίας και αμφισβήτηση της νομιμότητας της κράτησης

[Muskhadzhiyeva και λοιποί κατά Βελγίου](#) (βλέπε επίσης ανωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας»)
19 Ιανουαρίου 2010

Η υπόθεση αυτή αφορά την για ένα μήνα κράτηση τριών ανήλικων παιδιών που συνοδεύονταν από τη μητέρα τους σε ένα κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο. Διαμαρτυρήθηκαν, ειδικότερα, ότι η κράτηση τους ήταν παράνομη και ότι το ένδικο βοήθημα αμφισβήτησης της νομιμότητας αυτής, ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου ήταν αναποτελεσματικό, καθώς είχαν απομακρυνθεί από τη χώρα προτού το Δικαστήριο λάβει απόφαση.

Το Δικαστήριο έκρινε ειδικά ότι οι προσφεύγοντες είχαν βρεθεί σε μια κατάσταση όπου, κατ' αρχήν, ήταν δυνατή η κράτηση τους σύμφωνα με τη Σύμβαση (η Σύμβαση επιτρέπει την «νόμιμη σύλληψη ή κράτηση ατόμου με σκοπό να τον εμποδίσει να εισέλθει παράνομα στη χώρα ή εναντίον του οποίου εκκρεμεί διαδικασία απέλασης ή έκδοσης»). Ωστόσο, αυτό δε σημαίνει ότι η κράτησή τους ήταν απαραίτητα νόμιμη. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι τα τέσσερα παιδιά τέθηκαν υπό κράτηση σε κλειστό κέντρο που προορίζεται για ενήλικες και ακατάλληλο για την εξαιρετικά ευάλωτη θέση τους, ακόμη και αν συνοδεύονταν από τη μητέρα τους, το Δικαστήριο έκρινε ότι το **άρθρο 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια) της Σύμβασης είχε παραβιαστεί αναφορικά με αυτά. Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν εντόπισε κανένα λόγο ώστε να κριθεί η κράτηση της μητέρας ως αντίθετη στη Σύμβαση. Η μητέρα ήταν νόμιμα κρατούμενη ενόψει της απέλασής της από την επικράτεια του Βελγίου και κατ' αποτέλεσμα, το Δικαστήριο έκρινε ότι, αναφορικά με την ίδια, **δεν παραβιάστηκε το άρθρο 5 § 1** της Σύμβασης. Περαιτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν παραβιάστηκε το άρθρο 5 § 4** (δικαίωμα έκδοσης απόφασης δικαστηρίου εντός σύντομης προθεσμίας επί της νομιμότητας της κράτησης) της Σύμβασης για κανέναν από τους προσφεύγοντες. Είναι γεγονός ότι το Ακυρωτικό Δικαστήριο του Βελγίου εξέδωσε την απόφασή του επί της αίτησης απελευθέρωσης των προσφευγόντων, αφού αυτοί είχαν επιστραφεί στην Πολωνία. Ωστόσο, προηγουμένως, δύο δικαστήρια (αρμόδια de facto και de jure) είχαν εξετάσει την αίτησή τους χωρίς καθυστέρηση, ενώ οι προσφεύγοντες

βρισκόταν ακόμη σε βελγικό έδαφος. Το Δικαστήριο επεσήμανε ότι αρκεί, κατ' αρχήν, η προσφυγή να εξεταστεί από ένα μόνο δικαστήριο, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε έχει δικαστικό χαρακτήρα και παρέχει στον ενδιαφερόμενο εγγυήσεις προσαρμοσμένες στη φύση της στέρησης της ελευθερίας του.

Kanagaratnam και λουποί κατά Βελγίου (βλέπε επίσης ανωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας»)

13 Δεκεμβρίου 2011

Αυτή η υπόθεση αφορά την για περίπου τέσσερις μήνες κράτησης σε ένα κλειστό διαμετακομιστικό κέντρο, εν όψει απέλασης, μια γυναίκα και τριών παιδιών. Διαμαρτυρήθηκαν ειδικότερα ότι η διατήρησή της κράτησης τους δεν πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες και ήταν αυθαίρετη.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια) της Σύμβασης, όσον αφορά τα τρία παιδιά και τη μητέρα τους, κρίνοντας ότι η κράτησή τους δεν ήταν νόμιμη. Ειδικότερα, αναφορικά με τα παιδιά, το Δικαστήριο έκρινε ότι τοποθετώντας τα σε κλειστό κέντρο σχεδιασμένο για αλλοδαπούς παράνομα διαμένοντες ενήλικες, σε συνθήκες ακατάλληλες για την εξαιρετικά ευάλωτη θέση τους ως ανήλικοι, οι βελγικές αρχές δεν εξασφάλισαν επαρκώς το δικαίωμα των παιδιών στην ελευθερία τους. Το γεγονός ότι τα παιδιά συνοδεύονταν από τη μητέρα τους δεν αποτελεί λόγο ώστε να απομακρυνθεί το Δικαστήριο από αυτό το συμπέρασμα.

Ρορον κατά Γαλλίας (βλέπε επίσης ανωτέρω, υπό την ενότητα «Στέρηση της ελευθερίας» και κατωτέρω, υπό την ενότητα «Δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής»)

19 Ιανουαρίου 2012

Αυτή η υπόθεση αφορά τη διοικητική κράτηση ενός ζευγαριού αιτούντων άσυλο και των δυο ανηλίκων παιδιών τους, για δύο εβδομάδες, εν όψει της απέλασής τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 5 § 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια) της Σύμβασης, αναφορικά με τα παιδιά. Έκρινε ειδικότερα ότι, ενώ τα παιδιά τοποθετήθηκαν μαζί με τους γονείς τους σε πτέρυγα σχεδιασμένη για οικογένειες, η ιδιαίτερη κατάστασή τους δεν λήφθηκε υπόψη από τις γαλλικές αρχές, οι οποίες δεν κατάφεραν να θεμελιώσουν κατά πόσο εξετάστηκε αν υπήρχε άλλη εναλλακτική της διοικητικής κράτησης λύση. Το Δικαστήριο, ομοίως αποφάσισε ότι, αναφορικά με τα παιδιά, **παραβιάστηκε το άρθρο 5 § 4** (δικαίωμα έκδοσης απόφασης δικαστηρίου εντός σύντομης προθεσμίας επί της νομιμότητας της κράτησης) της Σύμβασης. Ως προς αυτό, το Δικαστήριο τόνισε κυρίως ότι, ενώ οι γονείς τους είχαν την δυνατότητα να προσβάλλουν τη νομιμότητα της κράτησής τους ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων, τα παιδιά «συνοδεύοντας» τους γονείς βρέθηκαν σε ένα νομικό κενό, το οποίο δεν επέτρεπε σε αυτά τα ίδια να ασκήσουν προσφυγή. Στην υπό εξέταση υπόθεση, δεν είχε εκδοθεί ένταλμα απομάκρυνσης των παιδιών, το οποίο θα μπορούσαν να προσβάλλουν ενώπιον των δικαστηρίων. Ομοίως, δεν είχε εκδοθεί εναντίον τους ένταλμα που προέβλεπε τη διοικητική τους κράτησης, με αποτέλεσμα τα δικαστήρια να μη μπορούν να εξετάσουν τη

νομιμότητα της παρουσίας τους στο κέντρο διοικητικής κράτησης. Κατά συνέπεια, τα παιδιά δεν απόλαυσαν την προστασία που απαιτεί η Σύμβαση.

Βλέπε επίσης: αποφάσεις στις υποθέσεις [A.B. και λοιποί κατά Γαλλίας](#) (αριθμός 11593/12), [R.K. και λοιποί κατά Γαλλίας](#) (αριθμός 68264/14) και [R.M και λοιποί κατά Γαλλίας](#) (αριθμός 33201/11) της 12^{ης} Ιουλίου 2016.

[Bilalona κατά Πολωνίας \(αριθμός 2368/14\)](#)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην πολωνική Κυβέρνηση στις 13 Οκτωβρίου 2014
Βλέπε ανωτέρω, υπό την ενότητα «Συνθήκες κράτησης»

[A.S. και λοιποί κατά Ουγγαρίας \(αριθμός 34883/17\)](#)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην ουγγρική Κυβέρνηση στις 10 Ιουλίου 2017
Βλέπε ανωτέρω, υπό την ενότητα «Συνθήκες κράτησης»

Δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής

[Poron κατά Γαλλίας](#) (βλέπε επίσης παρακάτω, υπό την ενότητα «Συνθήκες κράτησης» και «Στέρξη της ελευθερίας») 19 Ιανουαρίου 2012

Αυτή η υπόθεση αφορά τη διοικητική κράτηση ενός ζευγαριού αιτούντων άσυλο και των δυο ανηλίκων παιδιών τους, για δύο εβδομάδες, εν όψει της απέλασής τους. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ειδικότερα ότι η κράτηση τους δεν ήταν ένα απαραίτητο μέτρο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και ότι οι συνθήκες και η διάρκεια της κράτησης συνιστούσαν δυσανάλογη επέμβαση με το δικαίωμά τους στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **παραβιάστηκε το άρθρο 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης αναφορικά με τα παιδιά και τους γονείς τους. Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι η επέμβαση με την οικογενειακή ζωή των προσφευγόντων, εξαιτίας της δεκαπενθήμερης κράτησής τους στο κέντρο, ήταν σύμφωνη με τον Γαλλικό Κώδικα που διέπει την είσοδο και τη διαμονή αλλοδαπών και το δικαίωμα στο άσυλο και επιδιώκει τον θεμιτό σκοπό της καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης και της πρόληψης του εγκλήματος. Στη συνέχεια, αναφερόμενο στην ευρεία συναίνεση, ιδίως στο διεθνές δίκαιο, ότι τα συμφέροντα των παιδιών είναι πρωταρχικής σημασίας σε όλες τις αποφάσεις που τα αφορούν, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Γαλλία ήταν μία από τις τρεις μόνο ευρωπαϊκές χώρες που κατέφευγε συστηματικά στην κράτηση συνοδευόμενων ανηλίκων. Στην υπό κρίση περίπτωση, δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες δεν παρουσίαζαν κανέναν ιδιαίτερο κίνδυνο φυγής, η κράτησή τους δεν ήταν δικαιολογημένη από κάποια επιτακτική κοινωνική ανάγκη, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη ότι η τοποθέτησή τους σε ξενοδοχείο τον Αύγουστο του 2007 δεν είχε δημιουργήσει κανένα πρόβλημα. Εντούτοις, οι γαλλικές αρχές δε φαίνεται να αναζητήσαν κάποια εναλλακτική της κράτησης λύση ή να έχουν κάνει ό,τι ήταν δυνατό για να εκτελέσουν τη διαταγή απομάκρυνσης όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Τέλος, το Δικαστήριο, αφού υπενθύμισε ότι στην υπόθεση *Muskhadzhyyeva και*

λοιποί κατά Βελγίου (βλ. ανωτέρω, υπό τις ενότητες «Συνθήκες κράτησης» και «Δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια») απέρριψε μια αιτίαση όμοια με αυτή των προσφευγόντων, και λαμβάνοντας υπόψη τους προαναφερθέντες παράγοντες και τις πρόσφατες εξελίξεις της νομολογίας σχετικά με «τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού» στο πλαίσιο της κράτησης παιδιών μεταναστών², το Δικαστήριο θεώρησε ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού υπαγορεύει όχι μόνο τη διατήρηση των μελών της οικογένειας μαζί αλλά και τον περιορισμό της κράτησης οικογενειακών με μικρά παιδιά. Αναφορικά με τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι η δεκαπενθήμερη κράτηση σε κλειστό κατάστημα ήταν δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Βλέπε επίσης: αποφάσεις στις υποθέσεις [A.B. και λοιποί κατά Γαλλίας \(αριθμός 11593/12\)](#), [R.K. και λοιποί κατά Γαλλίας](#) (αριθμός 68264/14) της 12^{ης} Ιουλίου 2016, απόφαση στην υπόθεση [Bistieva και λοιποί κατά Πολωνίας](#) της 10^{ης} Απριλίου 2018³.

[A.M. και λοιποί κατά Γαλλίας](#) (βλέπε επίσης ανωτέρω, υπό την ενότητα «Συνθήκες κράτησης» και «Στέρηση της ελευθερίας») 12 Ιουλίου 2016

Αυτή η υπόθεση αφορά τη διοικητική κράτηση δύο ανηλίκων παιδιών, τα οποία συνόδευαν την μητέρα τους ενόψει απέλασης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν παραβιάστηκε το άρθρο 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης αναφορικά με τα παιδιά και τη μητέρα τους, διαπιστώνοντας ότι δεν είχαν υποστεί δυσανάλογη παρέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής τους ζωής. Σημείωσε, ειδικότερα, ότι το μέτρο της κράτησης επεδίωκε τον θεμιτό σκοπό της καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης και του ελέγχου της εισόδου και διαμονής αλλοδαπών στη Γαλλία. Εξυπηρέτησε, μεταξύ άλλων, το σκοπό της προστασίας της εθνικής ασφάλειας, του νόμου και της τάξης και της οικονομίας της χώρας καθώς και την πρόληψη του εγκλήματος. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο έκρινε ότι η κράτηση, για συνολική διάρκεια οκτώ ημερών, δεν ήταν δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Βλέπε επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου που εκδόθηκε την ίδια ημέρα στην υπόθεση [R.C. και V.C. κατά Γαλλίας](#) (αριθμός 76491/14).

[Bilaiona κατά Πολωνίας \(αριθμός 2368/14\)](#)

Προσφυγή που κοινοποιήθηκε στην πολωνική Κυβέρνηση στις 13 Οκτωβρίου 2014
Βλέπε ανωτέρω, υπό την ενότητα «Συνθήκες κράτησης»

Κείμενα και έγγραφα

² Βλέπε [Rahimi κατά Ελλάδα](#), απόφαση της 5^{ης} Απριλίου 2011.

³ Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική υπό τις περιστάσεις που ορίζονται στο άρθρο 44 § 2 (οριστικές αποφάσεις) της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#).

Βλέπε ιδίως:

- [Εγχειρίδιο ευρωπαϊκού δικαίου για ζητήματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης](#), Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης / Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013
- [Ιστοσελίδα](#) του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με τη θεματική δράση "Μετανάστευση"
- [Ιστοσελίδα](#) του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Μετανάστευση και τους Πρόσφυγες

Επικοινωνία για τον Τύπο:

Τηλ.: +33 (0)3 90 21 42 08